

РЕШЕНИЕ

№ 7765

гр. София, 16.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, ХХVII КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 11.11.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Калина Пецова

ЧЛЕНОВЕ: Маргарита Йорданова
Искра Гърбелова

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **8187** по описа за **2022** година докладвано от съдия Маргарита Йорданова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, във връзка с чл. 208 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по касационна жалба на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ срещу Решение № 4366/29.06.2021 г. по адм. дело № 176/2022 г. по описа на АССГ, I отделение, 19 състав, с което ГДИН е осъдена да заплати на А. Н. Б. сумата от 5 552 лв., представляваща обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди в периода 23.09.2019-03.09.2021 г., ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска – 13.07.2018 г., до окончателното ѝ изплащане. Със съдебното решение исковата претенция е отхвърлена в останалата част до пълния размер от 50 000 лв.

В касационната жалба е посочено, че неправилно, постановено при допуснати съществени процесуални нарушения. Твърди се, че периодът 31.12.2019-23.04.2021 г. следва да се изключи от общия период, за който е присъдено обезщетение, като същото бъде намалено, тъй като изводът на съда за недостатъчна площ в спалното помещение, в което е бил настанен Б. в СЦЗ е неправилен. Посочено е още, че съдът неправилно е приела, че Б. има алергия или друг вид непоносимост към ухапването от насекоми, поради което същият е претърпял неимуществени вреди. Според касатора, неправилно е присъдено адвокатско възнаграждение в полза на процесуалния

представител на Б., тъй като липсва сключен договор за правно обслужване. Моли се решението да бъде отменено, в частта в която ГДИН е осъдена да заплати на Б. сумата от 5 552 лв., представляваща обезщетение за претърпените от него неимуществени вреди. Алтернативно се моли присъденото обезщетение да бъде намалено. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

В съдебно заседание касаторът чрез процесуалния си представител поддържа касационната жалба и моли тя да бъде уважена. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Ответникът - А. Н. Б. – чрез процесуалния си представител оспорва касационната жалба.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на касационната жалба.

Административен съд София – град, XXVII касационен състав, като се запозна с обжалваното съдебно решение, съобрази доводите и възраженията на страните и обсъди наведените касационни основания и тези по чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена от легитимирано лице, в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК, срещу съдебен акт, който подлежи на касационен контрол.

Разгледани по същество е неоснователна.

С постановеното съдебно решение № 4366/29.06.2021 г. по адм. дело № 176/2022 г. по описа на АССГ, I отделение, 19 състав, исковата претенция за присъждане на обезщетение в размер на 50 000 лв. за претърпени А. Н. Б. неимуществени вреди за периода 23.09.2019-03.09.2021 г., в който е бил задържан в следствия в [населено място] на [улица]/в периода 23.09.2019-24.12.2019 г./; настанен в СЦЗ /в периода 24.12.2019-23.04.2021 г./, както и настанен в ЗО „К.“ /в периода 23.04.2021-03.09.2021 г./ е уважена частично. ГДИН е осъдена да заплати на А. Н. Б. сумата от 5 552 лв., ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата претенция, до окончателното ѝ изплащане, както и да заплати на адв. И. В. Ю. сумата от 607 лв., представляваща адвокатско възнаграждение за осъществено процесуално представителство на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

С постановеното съдебно решение исковата претенция е отхвърлена за разликата до предявения размер от 50 000 лв. като неоснователна.

Решението на първоинстанционния съд е валидно, допустимо и правилно.

Касационният състав споделя изводите за частична основателност на исковата претенция.

Съгласно чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3. Според чл. 3, ал. 1 от ЗИНЗС, осъдените и задържаните под стража не могат да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко или унижително отношение. Според ал. 2 на същата разпоредба, за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или поражат чувство на страх, незащитеност

или малоценност. Тълкуването на цитираните разпоредби налага извода, че е установено задължение за затворническата администрация за осигуряване на благоприятни условия за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ и мярката „задържане под стража“.

За да бъде основателен искът по чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС, следва да са налице кумулативно три предпоставки: действие или бездействие на орган по изпълнение на наказанията в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, причинени вреди в резултат на извършените действия или бездействия и причинно-следствена връзка между настъпилите имуществени или неимуществени вреди и действията или бездействията на съответната администрация.

По делото е установено, че А. Н. Б. в процесния период е бил задържан в следствия в [населено място] на [улица]/в периода 23.09.2019-24.12.2019 г./; настанен в СЦЗ /в периода 24.12.2019-23.04.2021 г./, както и настанен в ЗО „К.“ /в периода 23.04.2021-03.09.2021 г./. Правилен е изводът на първоинстанционния съд, че в хода на проведеното съдебно производство са доказани следните неблагоприятни условия за изтърпяване на мярката „задържане под стража“, както и за изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ в нарушение на чл. 3, ал. 2 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС: пренаселеност (между 3 кв. м. и 4 кв. м. на човек в килията), както и наличие на вредители – хлебарки, дървеници, плъхове. Налице е неизпълнение от затворническата администрация на законоустановеното задължение по чл. 3 от ЗИНЗС, както и чл. 3 от ЕКПЧОС, според който никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отнасяне или наказване.

По силата на нормата на чл. 284, ал. 5 от ЗИНЗС, в случаите по ал. 1 настъпването на неимуществени вреди се предполага до доказване на противното. Както правилно е приел първоинстанционният съд, ищецът не дължи доказването на неимуществените вреди, когато е налице нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, както и на чл. 3 от ЕКПЧОС.

Безспорно е установено и наличието на причинно-следствена връзка между настъпилите вреди и бездействието на затворническата администрация.

Касационният състав споделя изцяло доводите на първоинстанционния съд относно размера на определеното обезщетение, а именно 5 552 лв. Присъдената сума представлява справедливо обезщетение на задържаното лице за претърпените от него неимуществени вреди при изтърпяване на мярката „задържане под стража“. Правилно е определен размерът на обезщетението, като същият е съобразен изцяло с релевантните обстоятелства. В случая е съобразен периодът, през който е търпяно нарушението, конкретните факти, свързани със здравословното състояние на ищеца, през времето на нарушението, както и последиците за неговото здравословно – физическо и психическо състояние. Взета е предвид и практиката на ЕКПЧ и размерът на определените от Съда обезщетения по сходни случаи по български дела. С оглед изхода на спора, правилно първоинстанционният съд е възложил в тежест на ГДИН разноските, представляващи заплатено възнаграждение на вещото лице, изготвило назначената по делото СТЕ.

С оглед изложеното, като взе предвид, че административният съд изцяло е приложил стандартите за защита на правото по чл. 3 ЕКПЧ по отношение на ищеца, намира, че съдът е постановил решението си изцяло в съответствие с материалния закон, без наличие на нарушение на съдопроизводствените правила.

Правилно ГДИН е осъдена за заплати на адв. Й. В. Ю. адвокатско възнаграждение в

размер на 607 лв. на основание чл. 38 от ЗА. По адм. дело № 176/2022 г. е представено пълномощно, както и договор за правна защита и съдействие, в който е посочено, че процесуалното представителство се осъществява на основание чл. 38, ал. 1, т. 2, вр. с ал. 2 от ЗА. Правилно е определен и размерът на адвокатското възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от ЗА.

Касационният състав приема, че не са налице основания за определяне на адвокатско възнаграждение в полза на адв. Ю. по чл. 38, ал. 2 от ЗА за осъществено процесуално представителство пред касационната инстанция, тъй като от същия не е направено изрично искане за определяне на такова, включително и в хода по същество, а е представен единствено списък на разноските, в който е посочено, че процесуалното представителство е осъществено на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от ЗА.

Предвид тези съображения, Административен съд София-град, XXVII касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 4366/29.06.2021 г. по адм. дело № 176/2022 г. по описа на АССГ, I отделение, 19 състав.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.